

...si poklopec.
...Posadte se —

...z basy láhev, otc-
...z nichž jednu přisu-
...vypije.

VERNISÁŽ

JEDNOAKTOVÁ HRA

Na scéně je byt Věry a Michala. Je to prostorný obývací pokoj, přecházející vzadu do vyvýšené jídelničky, spojené podávacím okýnkem s kuchyní za scénou. Vlevo jsou dveře do chodby; napravo je velký krb; ve středu pokoje je starožitný stůl, obklopený měkkými moderními fotely. Pokoj je vyzdoben spoustou rozmanitých starožitností a zajímavých předmětů — je tu možno vidět například secesní vývěsní štít, čínskou vázu, pískovcového barokního andílka, intarzovanou truhlu, lidovou malbu na skle, ruskou ikonu, staré hmoždíře a mlynky apod.; ve výklenku ve zdi je dřevěná gotická madona; na krbu jsou rokokové hrací hodiny a nad nimi visí turecký křižák; jídelnička je zařízena v „selském stylu“ s kolem od žebráčku na zdi; na podlaze je vysoký chlupatý koberec, na kterém leží několik perských koberečků a u krbu medvědí kůže i s hlavou; v popředí vlevo je vyřezávaná kostelní zpovědnice. V místnosti nechybí stereofonní gramofon; poblíž sedací soupravy je pořízdný servírovací stůl, na němž jsou láhve s různými alkoholy, sklenky, led a mísa s plněnými škeblemi. Když se otevře opona, stojí u dveří Bedřich, který zřejmě právě přišel, pro-
ti němu stojí Věra a Michal. Bedřich drží za zády kytici.

VĚRA: Jsme moc rádi, že jsi přišel —
MICHAL: Báli jsme se, že už nepříjdeš —
VĚRA: Velice jsme se už na tebe těšili —
MICHAL: Co budeš pít? Whisky?
BEDŘICH: Třeba —

Michal přistoupí k servírovacímu stolku a začne u něho připravovat tři sklenice s whiskou; Bedřich je okamžik v rozpacích, pak podá Věře kytici.
VĚRA: Ach, ty jsoš hezký. (Bere kytici a prohlíží si ji) Ty nikdy nezapomeň — (Voní k ní) A jak voní! Díky, Bedřichu —
Věra jde do pozadí naaranžovat kytici do vázy;
Bedřich se zvědavě rozhlíží; krátká pauza.

VEDŘICH: Tady se to nějak změnilo —

VĚRA: Však se s tím Michal taky pěkně nadřel! Znáš ho přece, když se do něčeho dá, nepřestane, dokud nemá všechno tak, jak si to naplánoval —
MICHAL: Dodělal jsem to předevčirem, nikdo tu ještě nebyl, takže dnes máme vlastně takovou malou vernisáž. S ledem?
BEDŘICH: Třeba —

Věra se vrací; Bedřich se stále překvapeně rozhlíží.

Kdes to všechno sehnal?

MICHAL: To víš, snadné to nebylo. Nějaké kontakty mezi starožitníky a sběrateli jsem měl, nějaké jsem si musel vytvořit, hlavně jsem se ale nesměl vzdávat, když jsem něco hned napopravě nesehnal —
VĚRA: Ale povedlo se mu to, vidí?

VEDŘICH: Hm —

VĚRA: Přiznám se, že jsem sama nečekala, že to tak dobře dopadne! Když máš totiž dát kvartýru nějaký ksicht, nestačí, že máš rád staré věci — musíš je umět taky sehnat a musíš mít cit na to, jak je v kvartýře nejlíp prezentovat a jak je nejlíp zkombinovat s moderním zařízením — no a tohle

všechno, jak se ukázalo, Michal výborně dokáže — proto taky tady nenajdeš jediný kiks —
Michal podá Věře a Bedřichovi sklenice, pak si vezme svou, pozvedne ji a obrátí se k Bedřichovi.

MICHAL: Tak tě u nás, Bedřichu, srdečně vítáme —

VĚRA: Už se nám po tobě stýskalo —

MICHAL: Když jsem to tady zařizoval, často jsem na tebe myslel — co asi řekneš, až to všechno uvidíš —
BEDŘICH: Tak na zdraví!

Všichni se napijí. Krátká pauza.

MICHAL: Kdybych ovšem neměl podporu Věry, nikdy by to nemohlo takhle dopadnout. Ostatně nebyla to jen věc podpory a porozumění, ale i přímé pomoci! Například támhle ten turecký kinžal — jak se ti líbí?

VEDŘICH: Hezký —

MICHAL: A jak sem zapadá?

VEDŘICH: Dobře —

MICHAL: No vidíš, a ten přinesla Věra sama od sebe, a dokonce ho tam sama pověsila — a přitom vůbec nevěděla, že přesně něco takového jsem nad krb sháněl! Není to ohromné?

VEDŘICH: To je fajn —

Krátká rozpacitá pauza.

VĚRA: Posad se —

VEDŘICH: Děkuji —

Všichni usednou do fotelů. Krátká pauza; Bedřich se opět rozhlíží; Věra a Michal ho spokojeně pozorují; Bedřich si posléze všimne zpodobně. Co to je?

MICHAL: Vidíš přece — zpodobně —

VEDŘICH: Kdes to vzal?

MICHAL: Ale představ si, taková klíka: dozvěděl jsem se, že budou likvidovat jeden zrušený kostel, tak jsem se tam hned rozjel. No a tohle je výsledek: podařilo se mi to získat od kostelníka za tři stovky —

BEDŘICH: Jenom?
 MICHAL: To jde, ne? Čistě baroko, člověče!
 BEDŘICH: Co s tím budete dělat?
 MICHAL: Jak to, co s tím budeme dělat? Tobě se to nelíbí?
 BEDŘICH: Ale jo —
 MICHAL: Je to přece fantastický objekt, máme z toho velkou radost, vid', Věro?
 VĚRA: Je to skutečně nádherná práce, myslím, že se Michalovi povedl zase jednou kauf —
Krátká pauza.
 Co říkáš jídelně?
 BEDŘICH (*otočí se*): Útulná —
 VĚRA: Že to je hezký nápad — zařídít ji takhle docela prostě — po selsku?
 BEDŘICH: Hm —
Krátká pauza.
 MICHAL: Viš, z čeho mám ovšem největší radost?
 BEDŘICH: Z čeho?
 MICHAL: Z téhle gotické madony! Potřeboval jsem totiž, aby šla přesně do toho výklenku, a všude měli jako naschvál buď větší, nebo menší —
 BEDŘICH: A to nešlo ten výklenek zvětšit?
 MICHAL: To jsem právě nechtěl, zdá se mi, že jediné takhle to má správné dimenze —
 VĚRA: Vidíš, to je celý on! Než by zvětšil výklenek, radši si nohy uběhá!
Pauza.
 MICHAL: A co vy? Kdy vy se do toho dáte?
 BEDŘICH: Do čeho?
 MICHAL: No přece do kvartýru —
 BEDŘICH: Nevím —
 MICHAL: Měli byste s tím už konečně něco udělat! Nebudete přece pořád bydlet v tom hrozném provizoriu —
 BEDŘICH: Už mi to ani nepříjde —
 MICHAL: Když se ti do toho nechce, proč se do toho nepustí Eva? Času má přece dost —

VĚRA: Já myslím, že by Eva vyloženě potřebovala něco takového dělat — mohlo by jí to ohromně pomoci na nohy —
 MICHAL: My bychom ji přece nenechali ve štýchu, kdyby si s něčím nevěděla rady —
 VĚRA: Michal má teď už spoustu zkušeností — poradil by jí, co dělat — jak začít — co shánět —
 MICHAL: Řekl bych jí, kde co mají — kam a za kým jít —
 VĚRA: Je to pravda, Bedřichu: proč to vlastně nesvěříš Evě?
 BEDŘICH: Eva na tohle moc není —
 VĚRA: To víme, ale kdybys v ní nějak probudil zájem —
 MICHAL: Něco s tím kvartýrem přece, sakra, dělat musíš!
 VĚRA: Viš, my si s Michalem myslíme, že člověk žije tak, jak bydlí. Když máš to, čemu my říkáme kvartýr s ksichtem, dostává tvůj život najednou — at chceš nebo ne — taky určitý ksicht — tak nějak novou dimenzi — jiný rytmus, jiný obsah, jiný řád — že je to tak, Michale?
 MICHAL: Skutečně, Bedřichu! Tak jako by nemělo být člověku jedno, co jí, nemělo by mu být ani jedno, čím jí a z čeho jí, čím se utírá, do čeho se strojí, v čem se myje, v čem spí. A jakmile se pustíš do jednoho, za chvíli zjistíš, že se musíš dát i do něčeho dalšího, a to ti zase ukáže ještě něco dalšího, a tak vzniká celý takový řetěz věcí — a když se po té cestě vydáš, co jiného to znamená, než že svůj život povyšuješ tak nějak na jakousi vyšší kulturní rovinu, a že tím de facto povyšuješ sám sebe k nějaké vyšší vnitřní harmonii — a tím na konec i své vztahy k lidem! No řekni, Věro!
 VĚRA: Fakt, Bedřichu! Kdybyste se i vy začli trochu víc starat o to, jak žijete, určitě by to začlo i mezi vámi dvěma líp klapat —
 BEDŘICH: Mezi námi to ale klapě —
 VĚRA: Bedřichu!

BEDŘICH: No vážně —

VĚRA: Já vím, nerad o tom mluvíš. Ale pochop, my jsme s Michalem moc a moc v poslední době o vás dvou mluvili, moc jsme na vás mysleli — a opravdu nám není jedno, jak žijete!

MICHAL: My to s tebou, Bedřichu, myslíme dobře —

VĚRA: Jsi náš nejlepší přítel — máme tě moc rádi — a ani nevíš, jak hrozně bychom ti přáli, aby se ti to všechno už konečně nějak rozmotalo!

BEDŘICH: Co aby se mi rozmotalo?

VĚRA: Nechme toho. Nemám zapálit v krbu?

BEDŘICH: Kvůli mně nemusíš —

MICHAL: Tak pustím nějakou hudbu, ne?

VĚRA: Michal totiž přivezl ze Švajcu spoustu nových desek —

BEDŘICH: Až později, jo?

Pauza; pak náhle začnou hodiny na krbu hrát dobovou melodii; Bedřich se lekne. Po chvíli hodiny ztichnou. Pauza.

VĚRA: Tak povídej — jak pořád žiješ?

BEDŘICH: Ale to víš — pořád stejně —

VĚRA: Je to pravda, že pracuješ v pivovare?

BEDŘICH: Ano —

VĚRA: To je hrozně!

Pauza; pak Věra ukáže Michalovi na servírovací stolek.

Michale, prosím tě —

MICHAL: Aha —

Michal vezme ze stolku mísu s muslemi a postaví ji před Bedřicha.

VĚRA: Ber si —

BEDŘICH: Co to je?

MICHAL: Věrina specialita: zapékané groomsles —

BEDŘICH: Groomsles? To neznám —

VĚRA: Moc jsme si to v poslední době oblíbili, Michal jich teď přivezl ze Švajcu celou krabicí —

MICHAL: Věra je totiž umí skvěle udělat —

VĚRA: Musí se přesně vystihnout okamžik, kdy se přestanou nafukovat, ale nezačnou ještě plasknout —

MICHAL: Ochutnej!

Bedřich si vezme jednu mušli a soustředěně pojdá lžičkou její obsah; Věra a Michal ho napjatě pozorují.

Tak co?

BEDŘICH: Dobré —

MICHAL: Vid'?

BEDŘICH: To ses s tím dělala kvůli mně?

VĚRA: Máme dnes přece vernisáž!

BEDŘICH: Trochu mi to připomíná ostružiny —

VĚRA: To je možná tím, že na to dávám pro chuť pár kapek woodpeaku —

BEDŘICH: Čeho?

MICHAL: Woodpeaku —

VĚRA: Přišla jsem na to sama —

BEDŘICH: Jo?

MICHAL: Výborný nápad, ne? Nemůžu si pomoci, ale Věra je na vaření vyložený talent! Nemine týden, aby neudělala nějakou novinku — a vždycky do toho dá kus vlastní fantazie. Jako například v sobotu — co to vlastně bylo? A jo, játra s ořechy! To ti byla taková lahůdka! No řekni — napadlo by ti dávat na groomsles woodpeak?

BEDŘICH: Ne —

MICHAL: No vidíš!

Bedřich odloží prázdnou mušli a utře se do servítku.

VĚRA: Pro Michala je totiž radost vařit! I ten nejskromnější nápad dokáže ocenit a pochválit, a když se mi něco povede, má z toho upřímnou radost. Kdyby to do sebe jen tak mechanicky naházel, aniž by pořádně věděl, co vlastně jí, taky by mě to asi nebavilo —

BEDŘICH: To chápu —

MICHAL: Ale ono to má ještě i jiné aspekty: když člověk ví, že ho čeká doma nějaká zajímavá večeře, nějaké to malé gastronomické překvapení, tak se připraví rozeně o to víc domů těší a tím míň má důvodů se někde s kamarády toulat po hospodách. Třeba ti to přijde malicherné, ale já myslím, že i tyhle věci představují takový jakýsi tmel, který drží rodinu dohromady a pomáhá vytvářet takový ten správný pocit, že máš doma skutečné zázemí. Nemyslíš?

BEDŘICH: Ano, jistě —
Pauza.

VĚRA: Co Eva? Už se taky trochu naučila vařit?

BEDŘICH: Vždycky vařila —

VĚRA: No dobře, ale jak!

BEDŘICH: Mně to celkem chutná —

VĚRA: Protože sis už zvykl. Ale nezlob se, například ty roštěnky, co jsme u vás tehdy před Vánoce měli — bylo to před Vánoce, vid?

BEDŘICH: Jo —

VĚRA: Nezlob se, ale ty byly přece strašně! Vzpomínáš, Michale?

MICHAL: Jakpak by ne!

BEDŘICH: Eva tehdy byla trochu nervózní —

VĚRA: Promiň, ale něco takového se kuchaře nesmí prostě stát! Co ti vlastně pořád vaří?

BEDŘICH: Večeře míváme spíš studené —

VĚRA: I v sobotu?

BEDŘICH: Někdy je taky něco teplého — řízky třeba —

MICHAL: Poslyš, Bedřichu, já ti do toho nechci mluvit, ale proč nepošleš Evu do nějakých kurzů? Času má přece dost —

VĚRA: Evu? Prosim tě! Copak by Eva šla do nějakých kurzů?

MICHAL: No jo, vlastně —

VĚRA: Kdyby se naučila vařit, musela by jí okamžitě stoupnout sebedůvěra — ale copak to ona pochopí? Vznáš se někde bůhví kde —

BEDŘICH: Mně stačí, jak to umí —

MICHAL: Bedřichu!

BEDŘICH: No vážně —

MICHAL: Já vim, nerad o tom mluvím. Ale pochop, my jsme s Věrou moc a moc v poslední době o vás dvou mluvili, moc jsme na vás mysleli — a opravdu nám není jedno, jak žijete!

VĚRA: My to s tebou, Bedřichu, myslíme dobře —

MICHAL: Jsi náš nejlepší přítel — máme tě moc rádi — a ani nevíš, jak hrozně bychom ti přáli, aby se ti to všechno už konečně nějak rozmotalo!

BEDŘICH: Co aby se mi rozmotalo?

MICHAL: Nechme toho. Nemám zapálit v krbu?

BEDŘICH: Kvůli mně nemusíš —

VĚRA: Tak pustím nějakou hudbu, ne? Michal totiž přivezl ze Švajcu spoustu nových desek —

BEDŘICH: Až později, jo?

Pauza; pak náhle začnou hodiny na krbu hrát dobovou melodii; Bedřich se lekne. Po chvíli hodiny ztichnou. Pauza.

MICHAL: Co tam vlastně děláš, v tom pivovare?

BEDŘICH: Stáším pivo —

MICHAL: Do sudů?

BEDŘICH: Jo —

MICHAL: Musí to být asi pěkná raubírna, co?

BEDŘICH: Není to tak zlé —

Pauza.

MICHAL (*k Věře*): Neukážem Bedřichovi Péťu?

VĚRA: Za chvílku, Michale, teď by se ještě mohl probudit —

BEDŘICH: Jak se má Péťa?

MICHAL: Je fantastický! Byl jsem v tom Švajcu jen deset dní, a když jsem se vrátil, já ti ho skoro nemohl poznat — takový udělal za tu dobu skok!

VĚRA: Je ohromně zvidavý —

MICHAL: Chytrý —

VĚRA: Vnímavý —

MICHAL: Má báječnou paměť —

VĚRA: A přitom je ti to tak krásnej kluk!

MICHAL: No co ti mám povídat, viš, co se mě dnes ráno zeptal? (*K Věře*) To jsem ti vlastně ještě ani neřikal! Z něčeho nic ti za mnou přijde a prej: táto, může se žába utopit? No co bys tomu řekla? Není ohromný?

VĚRA: To se tě vážně zeptal? Jestli se může žába utopit?

MICHAL: No představ si! Přijde a prej: táto, může se žába utopit?

VĚRA: Výborné! Člověka by to samotného nenapadlo: jestli se může žába utopit! Výborné! Výborné!

MICHAL: Viš, Bedřichu, někdy si říkám, že to je vlastně jediné, co má v životě smysl: mít dítě a vychovávat je! To ti je tak ohromná konfrontace s tajemstvím života — taková škola úcty k životu! Kdo to nezažil, ten to nemůže nikdy pochopit —

VĚRA: Skutečně, Bedřichu, je to ohromně zvláštní a krásná zkušenost: jednoho dne se ti tady objeví takový malý tvoreček — a ty viš, že je tvůj — že by bez tebe nebyl — žes ho ty udělal — a on je teď tady — a žije si svým vlastním životem — a roste ti před očima — a pak začíná chodit — a žvatlat — a uvažovat — a ptát se — no řekni, není to zázrak?

BEDŘICH: To jistě —

MICHAL: Viš, děcko člověka hodně změní — najednou začneš úplně nově, jinak, hlouběji — chápat život — přírodu — lidi — a tvůj život dostává na jednu — ať chceš nebo ne — tak nějak novou

dimenzi — jiný rytmus, jiný obsah, jiný řád — že je to tak, Věro?

VĚRA: Přesně tak! Vždyť si vem jenom tu odpovědnost, kterou najednou máš: na tobě záleží, jaký ten člověk bude — jak bude cítit — myslet — žít —

MICHAL: Ale nejen to: protože jsi to byl ty, kdo ho do tohoto světa uvrhl, kdo mu ho nabídl k užívání a kdo ho v něm orientuje, začínáš najednou pocívat daleko větší odpovědnost i za ten svět, který toho kluka obklopuje — chápeš to?

BEDŘICH: Hm —

MICHAL: Nikdy jsem tomu nevěřil, ale teď vidím, jak to dítě dává člověku úplně novou perspektivu, úplně novou stupnici hodnot — a člověk náhle začíná chápat, že ze všeho nejdůležitější je, co udělá pro to dítě, jaký mu vytvoří domov, jaký mu dá start, jaké mu zajistí možnosti — a ve světle téhle ohromné odpovědnosti se mu pak ukáže jako nicotnost většina věcí, kterým dříve přikládal bůhvíjak světodějný význam —

VĚRA: Jak že se to ptal? Jestli se může žába utopit? No vidíš, co se v té hlavice zrodí! Není to fantaskické!

BEDŘICH: Hm —

Pauza.

MICHAL: A co vy?

BEDŘICH: Jak — my?

MICHAL: Proč vy vlastně ještě nemáte dítě?

BEDŘICH: Nevím —

VĚRA: Eva asi nechce, vid?

BEDŘICH: Ale jo — chce —

VĚRA: Já té holce stejně nerozumím! To se opravdu tak bojíš těch starostí, co kolem toho jsou? Vždyť kdyby skutečně chtěla dítě, už byste ho přece dávno měli!

MICHAL: Jste sami proti sobě, že v tom víc nepodnikáte — vždyť právě pro vás by bylo dítě přece tím nejlepším řešením! Tobě by to pomohlo vidět spoustu věcí daleko rozumněji, reálněji, moudřeji —

VĚRA: Váš vztah by to určitě zase postavilo na nohy, protože by vám to dalo společný smysl života —

MICHAL: A jak by to teprve prospělo Evě!

VĚRA: Viděl bys, jak by se změnila!

MICHAL: Jak by to v ní najednou zase probudilo ženskou!

VĚRA: Jak by ji to naučilo dbát o domácnost —

MICHAL: O čistotu —

VĚRA: O pořádek —

MICHAL: O tebe —

VĚRA: O sebe —

MICHAL: Vážně, Bedřichu, měli byste mít dítě, věř nám!

VĚRA: Ani nevíš, jak bychom vám to přáli!

MICHAL: Fakt, Bedřichu —

BEDŘICH: Já vám věřím —

Pauza.

VĚRA: Samozřejmě: jsou ženské, na které ani tohle nepůsobí — pak je mi ovšem těch dětí líto —

MICHAL: Samozřejmě: spolehat, že dítě je jakýsi všelék, který všechno vyřeší za vás, by taky nebylo správné — jisté předpoklady tu asi přece jen být musí —

VĚRA: To je tedy fakt! Tuhle Michal je například přímo ideální otec: v podniku se dře, až mi ho je někdy vyložené líto, jen aby domů přinesl nějaké ty peníze — a přitom skoro všechnen volný čas věnuje rodině a domovu! No vem si to třeba jen s tím kvartýrem — přišel z kanceláře, a místo aby se natáhnul, začal znovu dít — jen aby kluk už od dětství vyrůstal v hezkém prostředí a učil se lásce k hezkým věcem! A to si ještě dokázal při tom všem najít čas i na toho kluka —

MICHAL: Věra je ovšem taky ohromná: víš, co to je — nakupovat, starat se o kluka, vařit, uklízet, prát — a teď do toho ještě ten rozbouřenej kvartýr — a při tom všem vypadat tak, jak vypadá? To vážně není sranda! Musím říct, že ji čím dál víc obdivuju —

VĚRA: Hodně ovšem dělá to, že nám to klope v manželství —

MICHAL: To určitě! Ohromně si totiž rozumíme, já si nepamatuju, že bychom se někdy v poslední době vážněji pohádali —

VĚRA: Zajímáme se jeden o druhého, přitom se ale příliš vzájemně neomezujeme ani nespoutáváme —

MICHAL: Jsme k sobě milí a pozorní, aniž bychom se přitom přílišnou starostlivostí navzájem unavovali —

VĚRA: A vždycky si máme spolu co říct, protože máme našťástí úplně shodný druh humoru —

MICHAL: Shodnou představu o štěstí —

VĚRA: Shodné záliby —

MICHAL: Shodný vkus —

VĚRA: Shodné názory na rodinu —

MICHAL: A co je nesmírně důležité: perfektně si rozumíme i tělesně —

VĚRA: To je pravda, to je skutečně nesmírně důležité! Michal je totiž po této stránce ohromný — dokáže být divoký i něžný — zdravě sobecký i ohromně pozorný a obětavý — vášnivě bezprostřední i vynalézavě rafinovaný —

MICHAL: Což je ovšem především zásluha Věry, která mě stále znovu dokáže vzrušovat a přitahovat —

VĚRA: Divil by ses, Bedřichu, jak často to spolu děláme! A to je možné jen proto, že k tomu vždycky přistupujeme, jako by to bylo poprvé, takže to je pro nás vždycky nějak nové, jiné, jedinečné, nezapomenutelné, že se do toho zkrátka vždycky

plně vkládáme, takže se nám z toho nikdy nemůže stát jen záležitost nějakého stereotypu nebo nudné rutiny —

MICHAL: Pro Věru totiž být dobrou manželkou zdaleka ne znamená jen být dobrou hospodyní nebo dobrou matkou — ona dobře cítí, že to znamená především být dobrou milenkou! Proto taky o sebe tak skvěle pečuje, že má i při tom největším pracovním náporu sexepíl — a právě při něm!

VĚRA: Vzpomínáš, Michale, předevčirem — když jsem drhla podlahu a tys nečekaně přišel dřív?

MICHAL: Bylo to krásné, vid'?

VĚRA: Proč myslíš, že to Michala netáhne k jiným děvčatům? Protože ví, že doma nemá jen nějakou šmudlu od škopku, ale skutečnou ženskou, která umí brát i dávat —

MICHAL: Věra je ovšem pořád stejně krásná — dokonce bych řekl, že po Pétovi ještě tak nějak dozrála — má ti teď úžasně svěží a mladé tělo — no však posud sám! (*Michal odkryje Věře šaty na prsou*) Dobré, ne?

BEDŘICH: Prima —

MICHAL: Víš, co například dělám?

BEDŘICH: Nevím —

MICHAL: Líbuji střídavě na ucho a na krk — ona to má ve lice ráda a mně se to taky líbí — podívej, takhle! *Michal začne líbat Věru střídavě na ucho a na krk; Věra vzrušeně vzdychá.*

VĚRA: Ne — drahoušku, ne — prosím tě — počkej — až za chvíli — prosím tě — *Michal přestane Věru líbat.*

MICHAL: Až si ještě trochu popovídáme, ukážeme ti víc — abys viděl, jaké rafinovanosti spolu děláme —

BEDŘICH: Nebudu vás svou přítomností při tom znervózňovat?

VĚRA: Ty blázínku! Vždyť jsi náš nejlepší přítel!

MICHAL: A my jsme rádi, když ti můžeme ukázat, co všechno se taky dá v tomhle směru dělat!

Pauza.

VĚRA: A co vy? Jak je to s vámi?

BEDŘICH: Jak myslíš?

VĚRA: Spíte spolu ještě vůbec?

BEDŘICH: Ale jo — občas —

VĚRA: Málokdy, co?

BEDŘICH: Podle toho —

VĚRA: A jaké to je?

BEDŘICH: Jaké by to bylo — normální —

MICHAL: Jistě to děláte jen tak halabala — ledabyly — jen aby to už bylo —

BEDŘICH: Děláme to, jak to umíme —

VĚRA: Já tu holku stejně nechápu! Že aspoň v tomhle se trochu nesnaží —

MICHAL: To vážně nejde, abys ji do toho trochu zaangažoval?

BEDŘICH: My se tím zas tolik nezabýváme —

VĚRA: No vidíš, a v tom je právě vaše chyba, že tak důležitou věc ignorujete! Pak to s vámi nemá takhle dopadat! A přitom by stačilo tak málo — a možná by to váš vztah zase postavilo na nohy!

MICHAL: Vždyť i Evě by to prospělo — viděl bys, jak by se změnila!

VĚRA: Jak by to v ní najednou zase probudilo ženskou!

MICHAL: Jak by ji to naučilo dbát o domácnost —

VĚRA: O tebe —

MICHAL: O sebe —

VĚRA: A co by to teprve udělalo s tebou! Představ si, že bys najednou ztratil důvod tahat se s těmi svými kamarádky po hospodách —

MICHAL: Honit servírky —

VĚRA: Pít —

BEDŘICH: Já nehoním servírky —

VĚRA: Bedřichu!

BEDŘICH: No vážně —

VĚRA: Já vím, nerad o tom mluvíš. Ale pochop, my jsme s Michalem moc a moc v poslední době o vás dvou mluvili, moc jsme na vás mysleli — a opravdu nám není jedno, jak žijete!

MICHAL: My to s tebou, Bedřichu, myslíme dobře —

VĚRA: Jsi náš nejlepší přítel — máme tě moc rádi — a ani nevíš, jak hrozně bychom ti přáli, aby se ti to všechno už konečně nějak rozmotalo!

BEDŘICH: Co aby se mi rozmotalo?

VĚRA: Nechme toho. Nemám zapálit v krbu?

BEDŘICH: Kvůli mně nemusíš —

MICHAL: Tak pustím nějakou hudbu, ne?

VĚRA: Michal totiž přivezl ze Švajcu spoustu nových desek —

BEDŘICH: Až později, jo?

Pauza; pak náhle začnou hodiny na krbu hrát dobovou melodii; Bedřich se lekne. Po chvíli hodiny ztichnou. Pauza.

MICHAL: Ale stejně — je to verk!

BEDŘICH: Co?

MICHAL: Ta madona —

BEDŘICH: Hm —

MICHAL: Uvědomuješ si, jaké dramatické napětí vzniká mezi ní a tím kinžálem?

BEDŘICH: Hm —

Pauza.

VĚRA: Vy asi nepoužíváte woodpeak, víd?

BEDŘICH: Ani ne —

VĚRA: Jestli chceš, Michal vám ho přiveze ze Švajcu —

BEDŘICH: Jo?

MICHAL: Víš přece, že to je pro mě maličkost —

Pauza.

VĚRA: Vem si ještě —

BEDŘICH: Už nebudu, díky —

Pauza.

MICHAL: Proč jsi vlastně nevezl s sebou Evu?

BEDŘICH: Nebylo jí nějak dobře —

MICHAL: Nechci ti do toho mluvit, ale někdy bys ji měl vytáhnout trochu mezi lidi — měla by aspoň důvod se občas líp oblíct, trochu namalovat, učesat —

BEDŘICH: Ona se češe —

MICHAL: Bedřichu!

BEDŘICH: No vážně —

MICHAL: Já vím, nerad o tom mluvíš. Ale my to s tebou myslíme dobře —

VĚRA: Máme tě moc rádi —

MICHAL: Jsi náš nejlepší přítel! —

BEDŘICH: Já vím —

Pauza; hodiny zahrají svou melodii.

MICHAL: Dostal jsi můj pohled ze Švajcu?

BEDŘICH: To bylo od tebe?

MICHAL: Tys to nepoznal?

BEDŘICH: Taky mě to mohlo napadnout —

Pauza.

VĚRA (*k Michalovi*): Na co se tě to Pěta ptal? Jestli se může žába utopit?

MICHAL: Jo, představ si —

VĚRA: Výborné! Výborné!

Pauza.

MICHAL (*k Bedřichovi*): Vem si ještě —

BEDŘICH: Už nebudu, díky —

Pauza.

VĚRA: Víš, kam jsme zase začli chodit?

BEDŘICH: Kam?

VĚRA: Do sauny!

BEDŘICH: Jo?

VĚRA: Chodíme tam každý týden a nevěřil bys, jak nám to dělá dobře. Na nervy, víš —

MICHAL: Nechceš chodit s námi?

BEDŘICH: Ani ne —

VĚRA: Proč ne?

BEDŘICH: Neměl bych na to čas —
 MICHAL: Nežlob se, Bedřichu, ale děláš chybu! Dalo by tě to duševně, nervově i fyzicky dohromady a určitě by to bylo pro tebe lepší a zabralo by ti to méně času než to věčné klábosení po hospodách s těmi tvými vykutálenými kumpány —
 BEDŘICH: Koho tím myslíš?
 MICHAL: No různé ty zkrachované existence — Landovský a tak —
 BEDŘICH: Já si nemyslím, že to jsou zkrachované existence —
 VĚRA: Bedřichu!
 BEDŘICH: No vážně —
 VĚRA: Já vím, nerad o tom mluvíš. Ale my to s tebou myslíme dobře —
 MICHAL: Máme tě moc rádi —
 VĚRA: Jsi náš nejlepší přítel —
 BEDŘICH: Já vím —
Pauza; hodiny zahrají svou melodii.
 MICHAL: Víš, co mi Věra slíbila?
 BEDŘICH: Copak?
 MICHAL: Že mi dá napřesrok další dítě!
 BEDŘICH: To je fajn —
 VĚRA: Já myslím, že si to Michal zaslouží —
Pauza.
 Věš, co mi Michal přivezl ze Švajcu?
 BEDŘICH: Copak?
 VĚRA: Elektrický loupač mandlí —
 MICHAL: Musíš se na to podívat, je to krásná věc —
 VĚRA: A praktická —
 MICHAL: Věra totiž hodně pracuje s mandlemi, takže jí to ušetří spoustu času —
 BEDŘICH: To věřím —
Pauza.
 VĚRA: Vem si ještě —
 BEDŘICH: Už nebudu, díky —

Pauza.

MICHAL: Ty, Bedřichu —
 BEDŘICH: Hm —
 MICHAL: Píšeš ty vůbec ještě?
 BEDŘICH: Teď moc ne —
 MICHAL: Myslel jsem si to —
 BEDŘICH: Když chodím do té práce, nemám na to čas — a ani soustředění —
 MICHAL: Ale pokud vím, než jsi tam začal chodit, taky jsi toho moc nepsal —
 BEDŘICH: Moc ne —
 VĚRA: Poslyš, a nešel jsi tam tak trochu proto, abys měl před sebou výmluvu, že nepíšeš?
 BEDŘICH: To ne —
 MICHAL: A proč vlastně ve skutečnosti tak málo píšeš? Nejde ti to? Nebo jsi snad v nějaké krizi?
 BEDŘICH: Těžko říct — ta doba, to všechno — člověk má takový pocit marnosti —
 MICHAL: Nežlob se, Bedřichu, ale já mám takový dojem, že ta doba je pro tebe stejnou výmluvou jako ten pivovar a že skutečná příčina je jen a jen v tobě samém! Jsi prostě rozvrácený, na všechno jsi rezignoval, otravuje tě o cokoli usilovat, zápasit, utkávat se s potřízemi —
 VĚRA: Michal má pravdu, Bedřichu. Měl by ses už konečně nějak celkově vzchopit —
 MICHAL: Vyřešit si to doma — s Evou —
 VĚRA: Založit rodinu —
 MICHAL: Dát kvartýru ksicht —
 VĚRA: Naučit se hospodařit s časem —
 MICHAL: Nechat flámování —
 VĚRA: Začít zase chodit do sauny —
 MICHAL: Prostě nějak pořádně, zdravě, rozumně žít —
 BEDŘICH: Já ale nemám pocit, že dělám něco nerozumného —
 MICHAL: Bedřichu!

BEDŘICH: No vážně —
MICHAL: Já vím, nerad o tom mluvíš. Ale my to s tebou
myslíme dobře —
VĚRA: Máme tě moc rádi —
MICHAL: Jsi náš nejlepší přítel —
VĚRA: Ani nevíš, jak hrozně bychom ti přáli, aby se ti
to všechno už konečně nějak rozmotalo!
MICHAL: Nemám zatopit v krbu?
BEDŘICH: Kvůli mně nemusíš —
VĚRA: Tak pustím nějakou hudbu, ne? Michal totiž při-
vezl ze Švajcu spoustu nových desek —
BEDŘICH: Až později, jo?
Pausa; hodiny hrají svou melodii.
MICHAL: Ty, Bedřichu —
BEDŘICH: Hm —
MICHAL: Poslyš, ale teď upřímně: to myslíš vážně s tím
pivovarem?
BEDŘICH: Nerozumím ti —
MICHAL: Víš, nezlob se, ale my prostě nechápeme, jaký
to má celé smysl —
VĚRA: Takhle se ubíjet — zahrabat se někde v pivova-
ře — huntovat si jen zdraví —
MICHAL: Taková gesta přece nemají žádný smysl! Co tím
chceš vlastně dokázat? Vždyť to přece už dávno
nikoho nedojímá —
BEDŘICH: Je mi líto, ale bylo to v mé situaci jediné řeše-
ní —
MICHAL: Bedřichu! Neříkej mi, že by se nedalo vymys-
let něco lepšího — jen kdybys chtěl a trochu se
snažil! Jsem přesvědčen, že při troše námahy
a sebezapírání jsi už dávno mohl sedět někde
v redakci —
VĚRA: Jsi přece v podstatě chytrý, pracovitý člověk —
máš talent — to jsi svým dřívějším psaním jas-
ně prokázal — a proč se tedy najednou bojíš
utkat se se životem?

MICHAL: Život je tvrdý a svět je rozdělený, všichni nás
odepsali a nikdo nám nepomůže, náš úděl je zlý
a bude stále horší — a ty to přece nezměníš! Nač
jít tedy hlavou proti zdi a nabíhat na bodáky?
VĚRA: Nechápu, jak ses mohl zaplést s těmi komunis-
ty —
BEDŘICH: S jakými komunisty?
VĚRA: No ten Kohout a takoví — co ty máš, prosím tě,
s nimi společného! Nebud' bambula, vykašli se
na ně a jdi si svou vlastní cestou —
MICHAL: Netvrdíme, že bude lehké dostat se z toho za-
čarovaného kruhu, ale je to tvá jediná možnost
a nikdo to za tebe neudělá! V tom jsme prostě
každý sám, ale ty jsi přece dost silný, abys tu sa-
motu unesl!
VĚRA: Vždyť se podívej na nás — mohl bys být stejně
šťastný jako my —
MICHAL: Mohl bys mít taky kvartýr s ksichem —
VĚRA: A v něm hezké věci a rodinnou pohodu —
MICHAL: Upravenou a elegantní ženu —
VĚRA: Chytré dítě —
MICHAL: Mohl bys mít nějaké přiměřenější zaměstnání —
VĚRA: Vydělat si pár korun —
MICHAL: I do toho Švajcu bys časem mohl jezdit —
VĚRA: Slušně jíst —
MICHAL: Líp se oblíkat —
VĚRA: Do sauny chodit —
MICHAL: Občas byste si mohli pozvat domů přátele —
VĚRA: Ukázat jim kvartýr —
MICHAL: Dítě —
VĚRA: Pustit jim hudbu —
MICHAL: Udělat jim groombles —
VĚRA: Žít zkrátka trochu jako lidi!
*Bedřich tiše vstal a začal rozpacitě couvat ke dve-
řím. Když to Věra a Michal zpozorují, překvape-
ně vstanou.*

MICHAL: Bedřichu —
 BEDŘICH: Hm —
 MICHAL: Co je s tebou?
 BEDŘICH: Co by s mnou bylo?
 VĚRA: Ty někam jdeš?
 BEDŘICH: Musím už jít —
 MICHAL: Kam?
 BEDŘICH: Domů —
 VĚRA: Domů? Jak to? Proč?
 BEDŘICH: Je pozdě — ráno vstávám —
 MICHAL: Ale to přece nemůžeš —
 BEDŘICH: Fakt musím —
 VĚRA: To nechápu! Máme přece vernisáž —
 MICHAL: Chtěli jsme tě provést po bytě —
 VĚRA: Ukázat ti všechno, co tu máme —
 MICHAL: Mysleli jsme, že dopiješ tu láhev —
 VĚRA: Že dojíš groombles —
 MICHAL: Že se podíváš na Pétu —
 VĚRA: Michal ti chtěl vyprávět o Švajcu —
 MICHAL: Věra chtěla zapálit krb —
 VĚRA: Michal ti chtěl pusit ty nové desky —
 MICHAL: Počítali jsme, že tu zůstaneš přes noc —
 VĚRA: Že se podíváš, jak se milujeme —
 MICHAL: Že ti poskytneme trochu domácího tepla, které doma nemáš —
 VĚRA: Že tě přivedeme na jiné myšlenky —
 MICHAL: Vytáhneme tě na chvíli z toho marasmu, v němž žiješ —
 VĚRA: Postavíme tě trochu na nohy —
 MICHAL: Dáme ti různé podněty, jak by ses mohl vymotat ze své situace —
 VĚRA: Ukážem ti, co je to štěstí —
 MICHAL: Láška —
 VĚRA: Rodinná harmonie —
 MICHAL: Život, který má smysl —
 VĚRA: Víš přece, že to s tebou myslíme dobře —

MICHAL: Že tě máme rádi —
 VĚRA: Že jsi náš nejlepší přítel —
 MICHAL: Nemůžeš se přece zachovat tak nevděčné!
 VĚRA: To si přece nezasloužíme — při tom všem, co pro tebe děláme!
 MICHAL: Pro koho myslíš, že Věra ty groombles celé odpoledne zapékala?
 VĚRA: Pro koho myslíš, že Michal kupoval tu whisky?
 MICHAL: Komu myslíš, že jsme chtěli ty desky přehrát a kvůli komu za ně vyhazuju valuty a vlačím je přes celou Evropu?
 VĚRA: Proč myslíš, že jsem se oblékala, malovala, česala, voněla?
 MICHAL: Nač myslíš, že jsme ten byt vlastně zařizovali? Pro koho myslíš, že to všechno děláme? Pro sebe?
 BEDŘICH: *Bedřich je už u dveří.*
 BEDŘICH: Nezlobte se, ale já fakt jdu —
 VĚRA (*vzrušeně*): Bedřichu! Přece nás tady nenecháš! To nám přece neuděláš! Nemůžeš nás přece opustit, chtěli jsme ti toho tolik ještě říct! Co si tu bez tebe počneme! Copak to nechápeš? Zůstaň! Prosím tě, zůstaň tu s námi!
 MICHAL: Vždyť jsi ještě ani neviděl náš elektrický loupáč mandlí!
 BEDŘICH: Ahoj! A díky za groombles —
Bedřich odchází, než však stačí za sebou zavřít dveře, začne Věra hystericky plakat. Bedřich se zarazí a hled rozpačitě na ni.
 VĚRA (*pláčic*): Jsi sobec! Hnusný, necitelný, nelidský sobec! Nevděčník! Ignorant! Zrádce! Nenávidím tě — já tě tak nenávidím — jdi pryč! Jdi pryč!
Věra běží ke kytičce, kterou dostala od Bedřicha, vytrhne ji z vázy a vztekle ji hodí po Bedřichovi.
 MICHAL (*k Bedřichovi*): Vidíš, co děláš! Že se nestydíš!

Bedřich je chvílku v rozpacích, pak sebere kyti-
ci, odnese ji váhavě zpět do vázy, vrátí se zvolna
ke svému fotelu a rozpacitě usedne. Věra a Mi-
chal jeho počínání napjatě sledují, a jakmile víd-
í, že opět usedl, začnou být náhle zase zcela na-
mátní a s úsměvem se také posadí. Krátká pauza.

VĚRA: Michale, nepustíme Bedřichovi nějakou hubičku!

MICHAL: To bychom mohli —

Michal jde ke gramofonu, a jakmile ho zapne,
spustí ze všech reproduktorů naplno hudbu: nej-
lépe nějaký světový hit v podání Karla Gotta, na-
příklad „Sugar Baby Love“. Opona padá, hudba
však naplno zní, pořád dokola, dokud poslední
divák neopustí divadlo.

Konec hry

LARGO DEN

HRA O SEDMI ČERKLE

Tomu Stoppardovi